

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА Медицински факултет

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију 30.08.2016. Научно-наставно веће Медицинског факултета, Универзитета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Љубомир Петровић, редовни професор, ужа научна област Стоматологија (Болести зуба и ендодонција), 1.09.2014.године, Медицински факултет Универзитет у Новом Саду</p> <p>2. Биљана Звездин, ванредни професор, ужа научна област Интерна медицина (Пнеумофтизиологија), 1.03.2012.године, Медицински факултет Универзитет у Новом Саду</p> <p>3. Бранислав Караџић, ванредни професор, Катедра за Болести зуба и ендодонцију, 1.11.2011.године, Стоматолошки факултет, Универзитет у Београду</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Бранислава, Александар, Велички-Божејац</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 22.11.1966. Нови Сад, Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2009. год. Докторске академске студије-клиничка медицина</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Денталне ерозије и каријесне промене код пацијената на дугогодишњој инхалаторној терапији
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл. Докторска дисертација написана је на 148 страна и садржи 9 поглавља (увод, преглед литературе, циљ рада и хипотезе, материјал и методе, резултати, дискусија, закључак, литература, прилози). У оквиру докторске дисертације приказано је укупно 40 табела и 16 графикона. Литература садржи 193 библиографска навода. Структура дисертације је коректно избалансирана. У уводном делу докторске дисертације аутор упућује на комплексност проблематике којом ће се бавити током истраживања. Кроз преглед литературе систематски су обрађена респираторна обољења – астма и хронична обструктивна болест плућа (ХОБП), инхалаторни лекови који се користе у терапији ових болести, промене на тврдим зубним ткивима - денталне ерозије и каријесне лезије, промене у количини и саставу пљувачке као и промене на гингиви које се јављају код пацијената на дугогодишњој инхалаторној терапији.

Циљ докторске дисертације био је верификација денталних ерозија и каријесних лезија, као и својстава пљувачке (количина нестимулисана пљувачке, рН вредност пљувачке, концентрација јона калцијума и фосфата у пљувачки) код пацијената који болују од астме и ХОБП, те користе инхалаторну терапију. Истраживање је спроведено на укупно 80 испитаника. Од укупног узорка 40 испитаника сачињавало је експерименталну групу. Критеријуми за укључивање у експерименталну групу су били: да испитаници болују од астме или ХОБП, да су на дугогодишњој инхалаторној терапији (више од 5 година) и животне старости од 18 до 65 година. Испитаници су били пацијенти Диспанзера за плућне болести у Новом Саду при Институту за плућне болести Војводине у Сремској Каменици. Контролну групу сачињавало је 40 здравих испитаника истог пола и годишта као у експерименталној групи, који су били пацијенти на Клиници за стоматологију Војводине, на Одељењу за болести зуба и ендодонцију. Из истраживања су искључени испитаници који, поред хроничног респираторног обољења, болују од других акутних или хроничних болести (чија терапија утиче на смањено лучење пљувачке). У студију су били укључени само испитаници од којих је добијена писмена сагласност о учешћу у истраживању, које је одобрио Етички комитет Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду. Истраживање у оквиру ове докторске тезе се састојало од анкетног упитника, клиничког и циљаног лабораторијског прегледа испитаника обе групе. Упитник се користио за прикупљање података о основном обољењу, симптомима који се могу јавити као нуспојаве примене инхалаторних лекова, навикама, исхрани и одржавању оралне хигијене. Клиничким стоматолошким прегледом одређени су ерозивни индекс, КЕП-индекс, индекс крварења из интерденталне гингиве и индекс меких наслага на зубима. Лабораторијским испитивањем је одређена количина излучене нестимулисана пљувачке, рН вредност и концентрације калцијума и фосфата у пљувачки. Подаци добијени упитником, клиничким и циљаним лабораторијским прегледом обе групе, експерименталне и контролне, међусобно су упоређивани.

Резултати докторске дисертације су показали да је код испитаника експерименталне групе (пацијенти на инхалаторној терапији) статистички значајно виша преваленција денталних ерозија и каријесних лезија у односу на испитанике контролне групе. У експерименталној групи испитаника утврђене су статистички значајно више вредности индекса крварења из интерденталне гингиве и индекса меких наслага на зубима у односу на контролну групу испитаника. У експерименталној групи испитаника количина и рН вредности нестимулисана пљувачке су статистички значајно ниже у односу на иста обележја контролне групе. Вредности концентрације калцијума у пљувачки између испитиваних група се не разликују статистички значајно, док су вредности концентрације фосфата у експерименталној групи испитаника статистички значајно више него у контролној групи испитаника. Постоји статистички значајна повезаност између Индекса крварења из интерденталне гингиве и Индекса меких наслага на зубима са степеном тежине обољења (астме и ХОБП) код испитаника експерименталне групе. Вредности Индекса крварења из интерденталне гингиве и Индекса меких наслага на зубима су више код пацијената са тежим формама астме и ХОБП.

V ВРЕДНОВАЊЕ

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов докторске дисертације је јасно формулисан и у потпуности приказује садржај докторске дисертације.

Увод кратко и јасно дефинише предмет истраживања и образлаже потребе за истраживањем промена на тврдом зубним ткивима – денталних ерозија и каријесних лезија код пацијената који узимају инхалаторну терапију.

Преглед литературе је написан систематично и пружа преглед утицаја инхалаторне терапије код пацијената с астмом и хроничном опструктивном болести плућа (ХОБП) на здравље тврдих зубних структура и околних меких ткива. Кандидат детаљно описује преглед владајућих ставова и нових сазнања из области болести зуба, рестауративне, превентивне стоматологије и пародонтологије, као и потребу за даљим истраживањима у поменутих областима медицине и стоматологије.

Циљ рада и хипотезе су јасно изложени, добро формулисани и заснивају се на досадашњим истраживањима која су спроведена научно признатим методама и принципима закључивања.

Материјал и методе си изложени у складу са принципима научно-истраживачког рада. Јасно и прецизно је описан поступак конструкције узорка, поделе у групе испитаника, методе анкетног истраживања, методе клиничког истраживања (индекса за процену стања зуба, ерозивног трошења зуба, крварења из интерденталне гингиве и меких наслага на зубима) те циљаног лабораторијског

прегледа (испитивање количине нестимулисане пљувачке, рН вредност пљувачке, концентрације јона калцијума и фосфата у пљувачки), што све заједно омогућава поновљивост истраживања. Статистичка анализа резултата спроведена је у складу са циљем и методама рада.

Резултати истраживања су приказани табеларно и графички, праћени текстуалним објашњењима.

У поглављу Дискусија су јасно образложене примењене методе анкетног, клиничког и лабораторијског испитивања, затим су анализирани резултати истраживања, уз поређење са релевантним подацима из стране литературе. Анализа сопствених резултата је адекватна и цитирани литературни подаци су актуелни и критички одабрани.

Закључак на јасан и прецизан начин садржи сазнања која су проистекла из клиничких и лабораторијских истраживања, која у значајној мери потврђују да пацијенти на инхалаторној терапији имају повишен ризик од настанка денталних ерозија и каријесних лезија. Резултати и закључци докторске дисертације су применљиви у свакодневној клиничкој пракси посебно у стоматолошкој терапији пацијената на инхалаторној терапији.

Литература садржи библиографске наводе (укупно 193) који су актуелни и савремени у односу на тему истраживања.

Комисија је позитивно оценила све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. **Velicki Bozejac BA**, Stojšin IM, Đurić MD, Zvezdin BS, Brkanić TM, Budišin ES, Vukoje KI, Sečen NG. The impact of inhalation therapy in patients with asthma and COPD on the incidence of carious lesions. J Appl Oral Sci. Rad prihvaćen za štampu : 01.08.2016. (M23)
2. **Velicki Bozejac B**, Stojšin I, Đurić M, Obradović M, Budišin O. Uticaj inhalatorne terapije na nastanak karijesnih lezija – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2015 Jun 04-06; Novi Sad, Srbija. Zbornik radova 2015;114. (M64)
3. Ivanović D, Ačanski S, **Velicki Bozejac B**, Bozejac Z. Parodontološko-ortodontska sanacija (prikaz slučaja) – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2015 Jun 04-06; Novi Sad, Srbija. Zbornik radova 2015;117. (M64)
4. **Velicki Bozejac B**, Ivanović D, Bozejac Z. Dental erosion – BEWE index and significance of early diagnostics –abstract. 2nd Congress Serbian Association of Dental Implantologists – EDI, 2013 May 16-17; Novi Sad, Srbija. Abstract book 2013; 36. (M64)
5. **Velicki Bozejac B**, Ivanović D, Bozejac Z. Kompozitne fasete – način rada i prednosti (prikaz slučaja) – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2012 Jun 01-02; Novi Sad, Srbija. Zbornik sažetaka 2012;32. (M64)
6. Ivanović D, **Velicki Bozejac B**, Bozejac Z. Estetsko i funkcionalno zbrinjavanje pacijenta sa parodontopatijom i bočnom bezubošću (prikaz slučaja) – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2012 Jun 01-02; Novi Sad, Srbija. Zbornik sažetaka 2012;69.(M64)
7. **Velicki Bozejac B**, Radišić Bosić J, Đokić M. Oboljenja zubne pulpe i parodontalnog tkiva – diferencijalna dijagnoza i plan terapije – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2011 Maj/Jun 27-05; Novi Sad, Srbija. Zbornik sažetaka 2011;71. (M64)
8. Đokić M, **Velicki Bozejac B**, Radišić Bosić J. Stomatološki zahvati kod pacijenata na antikoagulantnoj terapiji – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2011 Maj/Jun 27-05; Novi Sad, Srbija. Zbornik sažetaka 2011;75. (M64)
9. **Velicki Bozejac B**, Stojšin I. Endodontska komplikacija – kontakt natrijumhipohlorita sa periapikalnim tkivom – sažetak. I Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim učešćem, 2010 Oktobar 20-23; Beograd, Srbija. Zbornik sažetaka 2010;149.(M64)

10. **Velicki Bozejac B**, Ivanović D, Bozejac Z. Komplikacija endodontske terapije – ubacivanje natrijumhipohlorita u maksilarni sinus (prikaz slučaja) – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2010; Novi Sad, Srbija. Stomatološki informator, Novi Sad, 2010;100.
11. Stojanov J, **Velicki Bozejac B**, Stojanov I. Akutna imunizacija kao bezbedni pristup kontrole karijesa ljudi – sažetak. Simpozijum stomatologa i saradnika sa međunarodnim učešćem, 2010; Novi Sad, Srbija. Stomatološki informator, Novi Sad, 2010;100.

VII ZAKЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу анализе резултата добијених у оквиру спроведеног истраживања изведен је општи закључак да пацијенти на дугогодишњој инхалаторној терапији спадају у групу особа са високим ризиком од настанка денталних ерозија и каријесних лезија. При томе:

1. Статистички значајно виша преваленција денталних ерозија и каријесних лезија утврђена је код испитаника експерименталне групе у односу на контролну групу испитаника.
2. Статистички значајно више вредности индекса крварења из интерденталне гингиве и индекса меких наслага на зубима утврђене су у експерименталној групи испитаника у односу на контролну групу испитаника.
3. Статистички значајно ниже вредности количине нестимулисане пљувачке и рН вредности утврђене су у експерименталној групи испитаника у односу на контролну групу испитаника.
4. Не постоји статистички значајна разлика у концентрацијама калцијумових јона у пљувачки између испитиваних група. Статистички значајно више концентрације фосфата у пљувачки утврђене су у експерименталној групи испитаника у односу на контролну групу испитаника.
5. Постоји статистички значајна повезаност између Индекса крварења из интерденталне гингиве и степена тежине обољења код испитаника експерименталне групе, односно што је тежи облик обољења (астме и ХОБП) то је вредност Индекса крварења из интерденталне гингиве виша.
6. Постоји статистички значајна повезаност између Индекса меких наслага на зубима и степена тежине обољења код испитаника експерименталне групе, односно што је тежи облик обољења (астме и ХОБП) то је вредност Индекса меких наслага на зубима већа.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Мишљење Комисије је да су резултати истраживања у оквиру докторске дисертације систематично, јасно и прикладно приказани и интерпретирани. Тумачење резултата се заснива на савременим и доступним научним сазнањима, те се начин приказа и тумачење резултата истраживања **оцењује позитивно**.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је написана у складу са образложењем написаним у пријави теме.

2.	Да ли дисертација садржи све битне елементе Дисертација садржи све битне елементе на основу којих би истраживање могло бити поновљено и проверено.
3.	По чему је дисертација оригиналан допринос науци Дисертација је резултат оригиналног научног рада кандидаткиње. У Србији постоји велики број особа оболелих од астме или ХОБП, који у терапији користе инхалаторне лекове. Инхалаторни лекови (бета-2 агонисти, антихолинергици и кортикостероиди) мењају састав и количину нестимулисаних пљувачке, која се сматра важним фактором заштите у настанку денталних ерозија и каријесних лезија, као и обољења меких ткива усне дупље. На територији Србије до сада нису рађена истраживања појаве денталних ерозија и каријесних лезија, количине и састава пљувачке код ове групе пацијената. Резултати докторске дисертације упућују на потребу за формирањем превентивног протокола намењеног пацијентима на дугогодишњој инхалаторној терапији са циљем унапређења оралног здравља и квалитета живота наведене групе пацијената.
4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Недостаци докторске дисертације нису уочени.
X	ПРЕДЛОГ:
	На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
	- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана На основу укупне позитивне оцене докторске дисертације др. Браниславе Велички-Бозејац, Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Медицинског факултета и Сенату Универзитета у Новом Саду да се насловљена докторска дисертација „ Денталне ерозије и каријесне промене код пацијената на дугогодишњој инхалаторној терапији“ прихвати и настави даљи поступак, а кандидату одобри одбрана докторске дисертације.

датум:

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Љубомир Петровић, председник

Проф. др Биљана Звездин, члан

Проф. др Бранислав Караџић, члан
